

LIBERTATEA

ABONAMENTUL: „Libertatea” cu „Foia Interesantă” şi „Plugarul Luminat” — 120 Lei pe an, 60 Lei pe $\frac{1}{2}$ an, 30 Lei pe $\frac{1}{4}$ de an; Pentru ţărani, preoţi, învăţători, mici meseriaşi şi mici negustori: „Libertatea” cu „Foia Interesantă” şi „Plugarul Luminat” 90 Lei pe an, 45 Lei pe jumătate de an. — Se pot abona şi deosebit: „Libertatea” singură 60 Lei pe an, 30 Lei pe jumătate de an; „Foia Interesantă” singură 30 Lei pe an, 15 Lei pe jumătate de an.

Pentru Iugoslavia şi Cehoslovacia 150 Lei pe an. — Pentru America 200 Lei (1 dollar) pe an, trimişi prin cec de bancă foli la Orăştie.

Redacţia în Orăştie (Trans.) | Foia pentru popor. | Director: Pr. IOAN MOYA | Apare în fiecare lei | Administraţia în Orăştie Trans.)

Italia — nu-i cu noi?

— „Maică” Roma, unde mergi? —

Ziarele ne aduc o ştire dure-roasă. Guvernul italian, în cap cu Mussolini, nu a aflat de bine să dea întărire Contractului de pace dela Paris în punctul ce priveşte alipirea Basarabiei la România, — deşi România şi Italia au mers doară împreună în războiu, aliate, însoţite împotriva aceluiaşi duşman, fiind dar îndatorate a-şi da întărire hotarelor pe cari le-au primit dela Marele sfat de pace. Marele sfat ne-a dat hotarele cari le avem, cuprinzând între ele şi Basarabia, dar obiceiul e aşa, că fiecare stat tovarăş, să treacă prin parlament (adunarea Deputaţilor şi a Senatorilor) hotărârea păcii, dându-i prin chiar rostul aleşilor ţării, întărirea sărbătorească.

Au dat această întărire hotarelor României, privitor la Basarabia, şi Anglia şi Franţa şi celelalte ţări aliate, — dar Italia n'a făcut-o nici până azi. Deşi i-s'a atras luarea a-minte asupra lucrului.

Dar Italia are ce are cu Rusia... Ea a fost printre cele dintâi care a spus că — recunoaşte guvernul bolşevic, stă cu el de vorbă, caută legăturile de negoţ şi de ori-ce treburi cu Rusia de azi, — iar ca să placă Rusiei, nu se „grăbeşte” să recunoască alipirea Basarabiei la România!

Poate tot pentru acest gând ascuns, ea — nu primi vizita Regelui României la Roma... Ca să nu-i tulbure planurile negustoreşti ce le are cu Rusia...

Şi — spun ziarele din Bucureşti, — în politica lui aceasta, păgubitoare României, guvernul italian e ajutat, ba chiar împins pe acest drum, de Curtea papală. Papa foloseşte stările tulburi din Rusia, pentru a-şi întări catolicismul în ea şi fiindcă guvernul iudeo-ortodox de azi ureşte Rusia creştină ortodoxă, care nainte de război îl lua pe jidani de perciuni, — jidani cari „conduc” azi Rusia, fac bucurosi lucruri, cari s'o tulbure până'n adâncuri, şi s'o slăbească! Şi de aceea bucurosi împlinesc şi cererile Papei, cari şi ele tulbură, nu limpezesc, stările din Rusia.

Dar Papei tot aşa nu-i place nici de România, fiindcă are prea mulţi Români ortodocşi (greco-

orientali), şi nu-i dă lui, Papei, drepturi deosebite, mai mari ca altor biserică, aici în ţară. De aceea unde poate, în politică pune vorbă împotriva României.

Iacă ce descopăr ziarele din Bucureşti:

Bolşevicii alungaseră din Rusia pe Arhiepiscopul catolic Cepleac. De curând a avut loc la Hanovera un Congres Catolic. În acela s'a luat hotărârea, ca biserica catolică să sprijinească guvernul bolşevic rusesc în politica sa externă (faţă cu ţările din afară), ca şi în cea internă (din lăuntru), — dacă acela dă dovezi, că şi el va sprijini pe catolicii din Rusia în lucrarea lor.

Bolşevicilor, a căror cap şi suflet sunt jidanii, cari vor să stee multă vreme încă călare pe gâtul poporului rusesc (rămas fără conducători din sângele lui), — le-a venit bine la socoteală îmblământul papistaşilor, — şi îndată au dat de ştire, că dau voce Arhiepiscopului Cepleac să se întoarcă în Rusia, — ca să lucreze dară mână'n mână... Ca să placă de tot guvernului bolşevic, Arhiepiscopul Cepleac şi Gaspari, au început la Roma să stărue pe lângă guvernul Mussolini, ca, în treaba cu Basarabia, să nu dea încă întărire acelor hotare, ci să amâle hotărârea, căci cu asta se pune bine cu guvernul bolşevic care lăcomeşte la bucătura grasă ce e Basarabia, — şi aşa îşi vor putea face trebile bine cu Rusia, şi el, guvernul, cu planurile lui negustoreşti, şi şi el catolicii, cari merg acum în Rusia cu plan de mare involburare a poporului, pentru a zgudu-i şi mai mult biserica ortodoxă şi a ridica pe cea catolică.

Şi aşa, iaca, se întâlnesc şi se înţeleg focul şi apa, creştinii catolici, cu jidanii, în Rusia, atât în ce priveşte scopurile lor politice din lăuntru, de acolo din ţară, cât şi în ce priveşte politica lor din afară, faţă de vecina Românie, cu Basarabia.

Plini de durere ne punem întrebarea:

„Maică” Roma, unde mergi?

Se poate ca specula negustorească la unii, specula sufletească (în numele lui Isus!) la alţii, să te orbească atât de mult, ca să fii gata a face atâta rău unei ţări surorii, din familia latină?

Unele — altele.

Frumos dar Academiei.

Di Dr. Aurel Cozma dela Timişoara, de care am scris în numărul trecut că a dăruit Fundaţiunii Gojdu 50.000 Lei, ca înapoiere a stipendiilor primite de d-sa din acea Fundaţiune, — dă o nouă dovadă că îi place să facă fapte bune. Acum a dăruit „Academiei Române” din Bucureşti, — celei mai înaltă curţi de învăţaşi români, — un milion de Lei, ca, din interesele (cametele) acelora, Academia să dea 3 premii frumoase pentru 3 lucrări literare de seamă, — anume: 100.000 de Lei să se împartă între cele mai bune lucrări istorice ce s'au scos la lumină în anul trecut premerii, apoi cu 30.000 şi 20.000 alte 2 lucrări didactice (scrise pentru şcoli).

Fundaţiunea rămâne neatinsă şi când cametele ei, adunate, au ajuns a da 150.000, atunci premiile se împart. În anul viitor 1925, dnul Cozma va întregi dela sine cât va mai trebui până la 150.000, — ca încă în cursul anului viitor, acele premii să se dea şi să se vadă ce rod va aduce aceste fundaţiune.

Fapta dlui Cozma se laudă singură, — şi oamenii de bine se bucură că mai auzim şi de astfel de fapte.

Ungurii, pentru biserica lor.

În comuna vecină Cugir, un-gurii se află în număr mic, ajunşi, şi câţi sunt, din vremea stăpânirii maghiare, care îl aduna în jurul Fabricii de fer, ca ei să formeze un chiag din care să crească puterea maghiară.

Acum, rămaşi să razime pe puterile proprii, Ungurii cigireni au luat hotărârea, de a face jertfe cât mai simţite, ca să albă de unde plăti cel puţin, un slujitor bisericesc din vecini, care să vie mai des şi pe la ei, pentru a le face câte-o slujbă. Au hotărât să-şi pună bir bisericesc, care să nu fie mai mic de 50 Lei pe an pe cel mai săraci, iar cel mai cu stare, să plătească mai mult, după puterea lor.

Ce frumos se alipesc ei de biserica lor şi jertfesc pentru ea!

Se statornicesc hotarele.

— Spre Cehoslovăcia. —

Graniţele între România şi statele vecine, moştenitoare din hotarele Austroungariei, — au fost trase la sfatul de pace numai aşa pe-a-

proape de viitorul hotar, — da amănunţit, că ce are să cadă chiar pe colo ori pe dincolo, — asta nu s'a făcut, nici nu se poate face decât la faţa locului, de comisiile anume alese de statele ce şi schimbă hotarele, având de faţă şi un trimis al Statelor mari hotărâtoare.

Intre România şi Sârbia s'a statorit hotarul cu cunoscutul schimb de comune în Bănat. Cu Ungaria încă s'a statornicit linia de hotar. Acum se fac cele din urmă lucrări şi pentru hotarul nostru cu Cehoslovăcia, în jur de Halmeiu, punctul de legătură de cale ferată şi vamă cu ţara vecină. Aci mai erau 108 kilometri de hotar, pe cari linia nu era de tot statorită. Zilele astăzi se face, — şi atunci hotarul ţării noastre spre apus, este cu totul statorit.

Pacea lumii.

Nu stă pe cele mai bune picioare Mai colo, mai dincolo, izbucnesc nemulţumiri, cari au duce la vărsări de sânge, pe loc.

— În Egipt Anglia făcu de-o-camdată „pace”. Dar ziarele engleze spun, că poliţia engleză din Egipt e pe calea descoperirii unui „complot” (înţelegeră în taină, pentru un scop oarecare), care avea de gând să răpună viaţa unor miniştri englezi, — ca război să se declanşeze pe calea politica lor, în robie poporul egiptean doritor de libertate. Ci-că complotiştilor erau mai ales studenţi universitari. Da, pentru că dorul unui popor, unui neam, de a lăpăda de pe gâtul său un jug, a fost totdeauna dat pe faţă de tinerimea aceluşi neam. Cei mai bătrâni se năcăjesc, osândesc cu vorba şi cu scrisul, dar tot mai sufăr jugul, firea lor nedându-le puterea zbuclitoare care să pună mâna pe jug şi să-l trântescă de pământ. Tinerimea, încredinţată de starea de umilire pe care o trăieşte neamul ei, tocmai din vorbele şi scrisurile bătrânilor, — ia mai uşor hotărâri rezezi şi bărbăteşti, pune mai uşor capul pentru ajungerea la izbândă. Aşa a fost în revoluţiile pentru libertate a Francezilor, aşa în a Ungurilor, aşa peste tot locul în lume. Aşa e acum la Egipteni, cari au de lucru cu atotputernica lumii, cu Anglia! De aceea lucrul nu va reuşi prea uşor, — căci luptătorii egipteni prea stau în faţă cu un uriaş.

Dar — vremea coace cireşele. Ce nu se poate azi, se va putea negreşit ca mâne! Idelle odată pornite şi prinse în suflete, — nu se mai opresc până nu aduc schimbările dorite.

Același lucru se poate spune despre lupta neamului nostru, de a se scotorosi de robia economică iudevească, în care a căzut, — și pentru care luptă se ridică neoretul nostru bun de astăzi.

Nădejde colo, nădejde aici. Greu aici, mai greu dincolo. Dar greutățile mari sunt biruite de sforțări mari, de suflete tari.

Astfel de mișcări sunt amenințătoare pentru pacea țărilor ori chiar a lumii, dar ele, pornind din izvoare sufletești curate și din imbolduri drepte, — nu sunt primejdioase viefii națiilor, statelor. Din potrivă, ele tfecând cu bine și izbutind, asigură o viață mai fericită nației în sânul căreia s'a petrecut zguduirea.

— Alte semne de primejdii se ivesc înse în Europa, în țările din jurul nostru. Sunt semnele neastâmpărului bolșevism și „comunism“. Acesta încă e un foc ascuns, dar un foc pornit din izvoare sufletești murdare și având imbolditori pe diavolii popoarelor, pe Jidan. Aceștia vreau să facă și în alte țări, ce au făcut în Rusia, — și de aceea agenții lor, strecurați în Bulgaria, în Sârbia, chiar în Cehoslovacia, — state slave, în cari cu limba rusească intră ușor, — fac destul de serioase stricăciuni sufletești, ce pot duce la tulburarea păcii și răsturnarea stărilor de azi. În țara noastră ei n-au putut străbate, căci poporul nostru pășit, fript de Ruși în repeșite rânduri, e închis și neîncercător față de ei, — și asta cu prea multă dreptate!, — și nu se pot apropia de sufletul lui. În statele slave vecine însă, ei intră ca la „frați cărora Rusia le-a făcut atâta bine“, și acela îl primesc și se molipsesc dela ei, se bolnăvesc sufletește ca și ei.

Acesta e tălcul tânguirii pe care o face chiar ziarul oficios „Vremea“ din Belgrad (capitala Sârbiei) când se plânge mai nou, că bolșevicii au reușit a organiza (a pune la cale, a înjgeha) o destul de întinsă și primejdioasă țăsătură bolșevică-comunistă în țările vecine. Ziarul „Vremea“ ține a ști, că întâiul ministru și dictator (poruncitor) al Albaniei, a ajuns în acest scaun, ajutat de aurul dat lui de bolșevicii dela Moscova. Tot așa înjgebările revoluționare din Macedonia, sunt puse la cale din același izvor. Și spune că și în Sârbia bolșevismul și comunismul și au ridicat capul, — încât guvernul e silit a lua măsuri de apărare față de „frații“ Ruși, câtă vreme sunt stricați de cap, așa cum sunt azi. — Tot așa e vărâtă ghiara muscălească în Cehoslovacia. Iar din jos de Bulgaria, se plâng ziarurile grecești, că și în Grecia e pornire de acest fel, ațâțată tot de „tovarăși“ dela Moscova. — La noi în România încearcă Dr. Lupu cu Stere, sprijiniți de scurt văzătorul și doritorul de mărire învățător Mihalache, să samene sămânță bolșevică-moscovită prin partidul țărănesc. Dar Dumnezeu va lumina poporul românesc să vadă și să înțeleagă primejdia, la vreme.

Din toate rease că — pacea lumii nu stă pe cele mai tari picioare. Stăpânii zilelor de azi, trebuie să fie cu ochii în patru, pentru a oprimicări ca cele ale studenților egipțieni și români: *impunită dreptele lor cereri*, iar mișcări bolnave, ca cele bolșevice: lămurind bine poporul asupra răutății acelorai, — și atunci pacea va rămânea sănătoasă.

Se adună osemintele risipite.

Dela Predeal o știre plăcută sufletelor românești. Se știe că nicăiri luptele armatei române, împotrivindu-se sforțărilor dușmane de a cotropi țara, n'au fost mai încordate și îndelungate, ca pe Valea Prahovei, dela Predeal în jos spre Ploiești. Această vale, cu marile ei bogății de petrol, era, la care lăcomea balaurul german mai tare decât la ori-ce altă parte a țării. De aceea aci s'au și dat încercările cele mai crâncene, aci armata română și-a înfipt picioarele în stânci mai strașnic ca ori-unde, și a ținut pept asalturilor vrășmașe, făcându-le să se sfărâme unul după altul. Abia putea puterea dușmană face un pas înainte și trebuia să se oprească săptămâni întregi pe loc, până să mai poată face un pas, scump plătit.

De aceea e plină Valea-Prahovei de mil de morminte, risipite peste tot locul. În totul luptei, vitejii căzuți erau îngropați unde puteau, și lupta se ducea mai departe.

Acum „Societatea Mormintele Eroilor“, înființată anume pentru a purta grijă și a face ce se poate pentru vitejii căzuți pe câmpul de luptă, ca să li se arate de urmași cinstea cuvenită, — ia și într-o parte a țării și în alta, măsuri de dat cinstea acelor viteji. Cu lucrările ei, Societatea a ajuns la Predeal, în capul Văii Prahovei, și Dumineca în 20 Novembre a dus în deplinire o vrednică sărbare de închinare eroilor căzuți din belșug pe acel loc. E, anume, lucru hotărât, ca în hotarul comunei Predeal, pe valea Râșnoavei, se va așeza un mare Cimitir de onoare, unde să fie aduse osemintele celor căzuți prin acea împrejurime. În 30 Nov. s'au adunat osemintele a 51 de eroi din acel hotar și s'au așezat cu mare cinste pe locul unde va fi Cimitirul de onoare. Preoții dela Mănăstirea Sinaia au venit de au stujit, și erau de față deregătorile civile și militare și tot poporul și o companie de Vânători de Munte. Suijba a fost înălțătoare și mișcătoare de inimă, di Maior E-nescu a rostit frumoase cuvinte asupra sicriilor celor 51 eroi, spunând: „Deși în curând rămășițele voastre vor fi înghițite de pământ, totuși voi trăiți, sufletul vostru este în ceruri la dreapta Tatălui, la loc de onoare, iar numele voastre scrise în cartea de aur a neamului și pomenite din neam în tu neam, pentru felul cum ați înțeles a Vă face datorii!“

S'au rostit și alte verbiri de slavire a vitejilor și poporul adunat a rămas mulțumit sufletește, că — nu se uită de către urmași faptele vitejești și jertfele ce se aduc pentru apărarea și mărirea țării!

Pentru studenții închiși la „Galata“.

Elevii cl. V. a Liceului „Decembrie“ din Deva ne-au trimis prin colegul lor Constantin Sporea, 76 Lei, scriind: „Cetind în gazeta Dv. frumosul scop ce-l urmărești, — ne grăbim a vă trimite și noi micile noastre cruțări pentru cei-cé sufăr pe nedrept. Am dat fiecare ce am putut pentru acest scop, urmărit cu dragoste de ori-ce bun Român...“

— Elevii clasei IV. și V. dela Liceul „Mih. Eminescu“ din Satu-Mare, au dăruit câte 40 Lei pentru ajutorarea studentului Gârneață.

Din Gurabarza (I. Brad, jud. Huned.) ne-a trimis fratele Marcu Șerbu 175 Lei dăruți de: Marcu Șerbu 20 L., G. Ometa 20 L., Simion Bodla 20 L., — iar următorii din Țerățel (afiători la lucru în G. Barza): Nicolae Ometa 20 L., Ion Oprean 20 L., — din Brad (la lucru în G. B.): Nic. Bogdan 40 Lei, Dion. Farcaș 10 Lei, Traian Gada Furdul 10 L., Aurel Brădean 10 L. și P. Botinteu 5 L. De tot 175 Lei.

Și ne scriu: „Multe nu știm noi spune, doar atât că: *cu cât e mai mare vijorul, cu atât mai bine o să ne strângem hainele pe noi!*... De data asta vă rugăm: răbdare, dar când nu va mai merge, numai ne bateți toaca, căci una suntem!... Bun noroc. — Dăruitorii.“

Cât de multe ar putea înțelege cei mari din aceste cuvinte, spuse oarecum cu răsuflarea reținută, de niște simpli muncitori cu suflete de Moși, (doar sunt din Bradul cel de lângă Țebea și Bala-de-Criș ale lui Av. Iancu). N'ar mai umbra cu legicari să înțepescască capacul pe oala ce ferbe, — ci s'ar gândi la lucruri mai cuminiți!

Am mai primit dela: D. na Ana S. Vlad din Orăștie 100 Lei; dela di Nicolae Buta, m. cojocar, Hunedoara, 80 Lei; — și dela mai mulți elevi de Liceu din Orăștie, 50 Lei, adunați așa la o întâlnire a lor.

Suma de azi: Lei 521.—
Suma din nr. trecut: Lei 4793.—
De tot la „Libertatea“: Lei 5314.—

Din cari s'au trimis până acum 5500 Lei.

O mărturie prețioasă.

Zilele astea cetirăm prin ziare că tribunalul dela Iași a judecat, că cel 4 tineri universitari (Gârneață și soții) închiși la Galata, să fie ținuși și în luna a doua în închisoare, — așadar și pe Crăciun și pe Anul-nou... că judele cercetător are încă lipsă de el, că n'a sfârșit cercetările cari să-i deă destulă dovadă, că nu-s amestecați cu nimic în omorul lui Manciu.

— În același timp cetim, că ce închiși la Galata au fost „confronțați“ (puși față în față) cu nebunul scăpat dela Mărcuța, și arestat la „Văcărești“ pentru ceva escrocherie (înșelăciune), — care spusesse că el ar fi putut împedeca omori-

rea lui Manciu, de-i ascultau în toamnă când s'a înștiințat la un suijsas al arestului, că ar avea de spus lucruri mari procurorului... Dar se știe că în vară și în toamnă mai erau închiși la Văcărești numai tinerii Moșa și Vlad. Dacă ar fi să-l înfățișezi dară pe nebun cu cineva, apoi ar trebui să-l pui în fața lui Moșa și Vlad, dar nu în alui Gârneață, Popescu și Mironovici, cari din primăvară erau liberi! Sau spune nebunul că și aceștia știau de planul de-a răpune pe Manciu și au vorbit de așa ceva pe când erau închiși? Dar Manciu a bătut pe studenții în Maiu, — la 2 luni după procesul care l-a liberat dela Văcărești. Iar până la această bătăie, de Manciu nici naiba nu știa și nu vorbea.

Vedeți ce lipsită de temel e prigoana hăbăucă a ministrului Mărzescu împotriva celor 4 tineri dela Galata și a studentului Dănilescu dela Văcărești! E numai o apucătură, o vorbă goală, că are lipsă de el pentru înfățișeri. Că de-ar fi ceva serios, ar fi chemat și pe Leonida Vlad la înfățișare. Dar la el nu s'au mai gândit, — căci nu e de lipsă. Mâna nevăzută a ministrului, vrea să pedepsească *fară lege* pe cei 4 prietini ai lui Codreanu, și atunci numai față de ei se folosește de păcătoasa-i volnicie și de mărturia — nebunului, care e închis pentru ceva pun-gășie.

— De uriciunea acestor apucături a fost revoltat studentul Toma Vlădescu din București, fost și d-sa închis câteva săptămâni, — care scrie în numărul de acum Lună 8 Dec. în z'arul „România“ din București, că: atunci când doi Comisari Regali (procurori militari) au făcut cercetările, după arestarea studenților, — unul din ei, malorul Hotineanu, aflând cum stau lucrurile, a spus studenților Vlădescu și Danilescu:

— „Eu, dacă vă mai țin aici, o fac numai pentru-că mi-se pare, că unele declarații alui Grossi (unul ce-i apăsa) au oarecare legătură, — și pentru-că dacă, după ce v'aș da drumul, s'ar întâmpla ceva, toate folle (al jidoavcele!) ar striga, că n'am condus bine cercetările și am siobozit oamenii primejdioși!“

Cine nu vede, că prin aceste cuvinte di maior procuror militar, spune verde că: *nu afla în voi nici o vină, și vă țin închiși de frica gurii satului!*, — a javrelor evreești și evreite!.

Iar Colonelul Vlădescu, întâi-procuror militar, a spus, în fața studenților:

— Domnilor, sunt mirat! Cetesc în fiecare dimineață dările de seamă (în hârtiile oficioase a cercetărilor) și seara cetesc gazetele și sunt uimit, cum se poate, ca în jurul unui fapt, a cărui *vinovăție nu o vad, nu se poate dovedi*, — să se scrie atâtea *prăpăstii!*...“

Tot acești procurori militari au spus, că ei nu pot porni procese pe temelul vorbelor unui nebun!

Procurorii civili însă, uite, pot. Ei țin închiși pe cei 4 studenți la Galata și pe Dănilescu la Văcărești, pe vorba unui nebun, — dar nu știm bine a cărui nebun, al celui dela Mărcuța ori a celui din scaunul de ministru?

Scârbit de acest lucru, studentul Vlădescu, azi liber, scrie:

„După cum se vede din cele

„Calendarul Național“

al „Foi Interesante“ pe 1925,

a ieșit de sub tipar și s'a început trimiterea lui pe postă, pentru cei-ce au trimis banii.

„Calendarul Național“ de pe 1925, prin cuprinsul său, dovedește acum mai mult ca altădată, că e „național“. El oglindește sufletul folilor noastre. Chipurile din el vorbesc despre cei-ce au lucrat în cursul anului și lucrează și acum, la aceea, ca mândra noastră țară să fie ca mâne stat adevărat național, — la ceea-ce vom ajunge numai prin răpunerea dușmanului din lăuntru, care ne roade măduva și ne suge puterile.

În acest scop și „Calendarul Național“ e un instrument de trezire a sufletului românesc și a mândriei de sine în poporul nostru. În loc de prea multe icoane și icoașe, cu rost și fără rost, el are aproape pe fiecare pagină (față), o vorbă înțeleaptă și adevărată, spusă de cei mai mari învățați și luptători ai lumii, despre Jidanii! Sunt icoașe de adevăruri, în loc de chipuri fără însemnătate. I-am putea zice și acestui Calendar, o interesantă:

„Carte de chipuri fără chipuri“, și totuși plină de chipurile adevăratei celui mare, — pe care cunoscându-l bine poporul românesc, se va putea feri de marea primejdie ce-l amenință!

Prețul 10 Lei. Cei-ce trimit bani pentru 6 ori mai multe de-odată, le plătesc cu numai 8 Lei calendarul, trimis franco. Dar e bine a pune 2 Lei peste prețul calendarelor cerute, ca să meargă recomandate (ca să nu se pierdă pe postă). Adecă: 1 calendar e cu 10 Lei și 2 Lei taxa de recomandare; — 6 calendare vor costa (de 6 ori 8 Lei) = 48 Lei și 2 Lei de recomandare, de tot 50 Lei; — 10 calendare: 80 Lei și 2 Lei pentru recomandare, de tot 82 Lei.

Fără bani nu se trimit, — Banii se trimit înainte
Cu „ramburs“ nu lucrăm, că se fac cheltuieli și val mai mare și de multe ori numai pagubă.

aratate mai sus, n'a fost nici un omplot, judecătorii militari nu recunosc o această; totuși aproape de o lună, câțiva studenți, printre cari și Dănulescu, președintele Medicinistilor, stau însemnițați, ispășind la Văcărești făptuirea unor crime (fapte rele) închipuite! Tristă vorbă pentru o țară, care mai acum un an a înscris în o nouă Constituție drepturile sfinte ale omului la libertate și la scutul legilor. — În vreme ce escroci (înșelătorii) și trimițătorii de oameni afară din țară, benchetuesc cu femeile stricate la Alcazar (loc de întâlnire a astfel de oameni), temnițele gem de studenți, cari mâne vor trebui să conducă țara, dar cărora azi li-se răpește la chip criminal (mișeleșc) vremea de învățatură, sănătatea și viața.

Frumos glas de student al zilelor tulburi de azi, care ne prorocește zilele mult mai luminate mâne!

NOUTĂȚI

Serate de ceat organizează „Societatea Femellor Române“ din Orăștie, pentru timpul de iarnă, tot a doua Jolie seara, în localul Casinei Române. Azi Jol în 11 Dec. e înălăia serată. Onoratul public e poftit a lua parte, având prilej de distrageri plăcute în aceste serate.

Alegerea de deputat dela Dej a decurs destul de furioasă și cu încordări urâte, — ca la „alegeri“. Partidul Național, al cărui fusese cercul, și-a trimis în linia de bătae pe Dr. Aurel Dobrescu, politic foarte războinic, cu care oamenii stăpânirii au și avut de furcă. Dr. Dobrescu spune că s'au făcut blăstămăți ca și la alegerile cele trecute; volnicii, mblarea în urne noaptea spre a pune rău de bilete de vot de ale guvernului, și altele. Cei ai stăpânirii spun, că oamenii lui Dobrescu au luat pe alocuri în bătae comitile de alegere, într'un loc l-au auncat președintelui în cap un teanc de liste de alegători.

Totuși, suferind și bătae, oa-

menii liberalilor „u“ „scos“ din urne, fie și tras de păr, ca mi-te „ales“ pe Măhăyl, doritul guvernului, fost mare maghiaron.

Doamne apără-ne de „alegeri“ pe temelul legii de azi!

„Foaia Interesantă“ nu s'a adaus la acest număr. Fiind în pregătirea numărului de Crăciun, nu am avut răgaz a o tipări și în săptămâna asta.

Numărul de Crăciun va fi pus la postă în Orăștie Sâmbătă naintea Crăciunului. Așadar oamenii să-l caute în postă Luni sau Marți nainte de praznic.

Cei cărora n'ar fi sosit până în acele zile, — să ne scrie în dată, ca să-l trimitem de nou. Să nu întârzie a-l cere.

Vânătoare Regală a avut loc săptămâna trecută în Bănat. M. Sa Regele a sosit Luni în aceea săptămână la Timișoara în gara Fabric. De aci M. S. Regele și însoțitorii au plecat în comuna Bruchenau, unde avea loc vânătoarea, pe moșia și pădurile baronului Karácsonyi. M. Sa era însoțit de George, ginerele său, fostul Rege al Greciei spol de Prințul Hohenlohe, și alți curteni iubitori de vânătoare. Au petrecut două zile bune aci și în județul Aradului, împușcând mulți iepuri și vulpi, — cerbi și căprioare însă, deși s'au ivit, nu a împușcat nimenea, căci e oprită în timpul acesta împușcarea lor, — iar M. Sa, vrea să arate, că legii se supune și Maestatea Sa, cât e de Rege...

Dar las că nu se supune el ministrilor, ci le calcă de le merge vestea...

ORĂȘTIA — oraș ce vrea să „înainteze“... Orașul nostru are și el o Uzină electrică, ce nu merge prea bine, că-l lipsește un conducător priceput, de meserie. Și conducătorul lipsește, pentru că orașul — nu prea dă plățile ce se cer azi... Totuși la postul de Conducător al Uzinei electrice, au concurat 3 inși, doi cu pregătire potrivită, și unul — fără pregătire, dar cu „legături“ aci în oraș.

Și s'a adunat conziliul nostru orașenesc, stând din 5 membri și

d. primar ca președinte. Și s'au pus la votat. La întâia votare unul din cei doi concurenți calificați (cu pregătire) a avut 2 voturi, altul numai un vot, și cel fără pregătire, tot 2 voturi. Nu era dar nici unul ales. S'a făcut a doua votare, între cei doi cu voturi mai multe, unul cu pregătire, altul fără pregătire. Atunci ce s'au gândit domnii conzillieri, ce nu, — de ce să aleagă ei pe cel cu pregătire și de ce nu pe cel fără pregătire? Și ca să dea dovadă, că dumnealor sunt oamenii „progresului“ (à la Rusia), au ales pe cel fără pregătire, iar cel 2 cu pregătire au fost — respinși, ca nepotriviți în orașul nostru, cel dornic de „progres“...

Mai adauge la asta, că candidații erau 3 de 3 nații, un Sas, bine calificat, un Român calificat, și un Ungur necalificat.

Judecătorii lor erau: 3 Români, un Ungur și un Sas.

La întâia votare se vede că s'au avut votul Sasului, Ungurul pe al Ungurului și al unui „român“; Românul pe a doi Români; — la a treia votare, Sasul s'a dat și el pe partea ungurului, și așa acela, deși necalificat, s'a trezit ales, — mulțămită „românului“ (?) care l'a votat și el, cu toate că nu era calificat...

Cu astfel de sprijioane în conziliul orașenesc, sigur că se „întărește“ elementul românesc în acest oraș și „înaintăm“, nu glumă.

— Iubiți studenți și elevi de Liceu, — cari cetiți bucuras aceste foi și răspundeți la chemările lor, adunând daruri pentru frații voștri închiși, — mergând de sf sărbători acasă: câștigați cât mai mulți cetitori acestor foi și tuturilor surorilor naționale-treștine, — căci prin asta ajutați înădrarea mișcării sănătoase și venirea mai repede a zilelor de bine, pentru cari trăim și noi și voi.

Cloacire de trenuri electrice. În California (America) s'au ciocnit de-oaltă două trenuri electrice, cari duceau lucrători la San-Francisco, Douăzeci și cinci de oameni au fost omorâți pe loc și număroși răniți. — În Detroit un tren s'a ciocnit cu un camion-automobil ce ducea terpențiu. Terpențiul a luat foc,

arzând cinci oameni atropiți cu el, și rănind de moarte alți 10 inși.

Numărul de Crăciun al „Libertății“ va fi, ca în toți anii, bogat și îngrijit, cu „Foaia Interesantă“ și „Plugarul Luminat“.

Cei-ce prețuiți aceste foi dați-ne de grabă (pe câte-o cardă postală) adresele alor 4-5 cetitori bani din comuna D-voastre, cari nu au aceste foi, ca să le trimitem numărul de Crăciun de probă. Sau cereți să vă trimitem D-voastre mai multe foi, pe cari să le împărțim în sărbători între cetitorii bani din sat.

Ci fiindcă posta umblă cam încet, — trimiteți cererile acum în dată!

Vrei să cunoști pe Manciu?

Cumpăra-ți „Calendarul Național“ pe 1925 și acolo îl vezi și pe el și pe câțiva studenți, din cei bătuți de el!

Dar pentru Orfelinat. Di Iosif Moranciu, din Orăștie, a dăruit Orfelinatului din loc, 100 (una sută) Lei, ca răscumpărare a felicitărilor de ziua numelui său (a doua zi de Crăciun).

Baloanele, nu-s de nădejde. Un conducător de baloane (Zeppeline) a tinut zilele astea o conferință (vorblire) la Berlin, despre baloane, și a spus că, după probele ce el le-a făcut cu ele, a rămas cu credința, că nu au viitor pentru cărușă mare prin văzduh, căci sunt foarte greoale, anevoioase, la coborârea pe pământ.

Din „Acțiunea Românească“, revistă condusă de câțiva profesori universitari, Români de cel mai bun, dela Cluj, — a apărut Nr. 3, cu articli tot atât de drepiți și cinstiți, cum au fost din Nr. 1 și 2, de cari s'a vorbit în această foale. Atragem luarea aminte a celor ce au obiceiul de a sprijini pornirile bune, — să aboneze numita revistă.

N-ral din „Libertatea“ care are în frunte articolul „O vedere împede“, e Nr 48 și nu 47 cum s'a tipărit greșit. Cei-ce aduna foile, sunt rușoși a îndrepta.

Farmacia Vlad

din Orăștie, Piața Prințul Carol (lângă Liceul A. Vlaicu), condusă azi de proprietarul însuși, Virgil Vlad, — atrage luarea aminte a onoratului public din loc și jur asupra faptului, că s'a arangeat de nou, complet, fiind bogat înzestrată în afară de articli de farmacie (apotecă), și cu tot felul de pansamente (de legat), cu parfumerie, articli de gumă, săpunuri fine, etc.

3-32

Siromani

pentru cei ce sufăr de tusă și flegmă.

Cuprinde în sine medicinile (leacurile) cele mai prețioase, recomandate de cel mai distinși doctori.

Efect sigur. — Simți ușurarea îndată.

— SF CAPĂȚĂ ÎN TOATE FARMACIILE —

Cere broșur (articlică de cinste) dela: Laboratoriul Gea-Krayer din... și vei ști cum să te porți la boale de (212) plămâni și... a țevilor de răsuflare. 1-6

Dentist Dr. S. Seidner dă consultații în ORĂȘTIE, Piața Aurel Vlaicu 7 (la etaj, deasupra prăvăliei Ilean Rob). — *Plombe. — Scoatere de dinți, fără dureri. — Regulare de dinți. Punere de danturi.* (194) 6-10

Primăria comunei Romos.

Nr. 946/1924.

Edict de licitație.

Primăria comunală Romos dă în arândă prin licitație publică moștile comunale pe un an, începând cu 1 Ianuarie 1925 până la 31 Decembrie 1925 inclusiv, ce se va ține la 20 Decembrie a. c. la 9 ore a. m.

Licitațiunea este orală.

Prețul strigării la moară din sus cu 2 pietri e de 20.000 Lei.

La moara din jos cu 2 pietri este 25.000 Lei.

Garanție 10% din prețul de strigare.

Condițiunile de arendare se pot vedea zilnic în orele oficiale în cancelaria notarială.

Romos, la 30 Noembrie 1924.

Drăgan M. (217) 1-2 Ilie Ștef, (217) 1-2 primar.

Casă de vânzare,

în Orăștie, Strada Romoșelului Nr. 1-a, stând din 3 camere (odăi, și tot ce trebuie în curte, grădina mare. Pentru informații a se adresa la: Eugen Schobél, în Iliu-Mureșund. (215) 1-3

Fată cu pregătire de fotograf,

caută loc de fotograf, în județul Hunedoarei. Are studiu și praxă de 3 ani în Atelier fotografie distins. — Adreșa o dă Administrația foil. (21) 1-2

Stelajerie de prăvălie

(boltă), 3 $\frac{1}{2}$ metri lungime, cu 40 lădițe pentru marfă măruntă, e de vânzare la subscrisul.

Tot aci o ușă cu sticlă în ea, ca nouă.

(210) 1-1 Nicolae Pleșa Romoșel Nr. 11 (p. Orăștie).

Nr. 1551/924.

Publicațiune.

în comuna Răchita se află 1 lapă neagră castanie în etate de cca 15 ani găsită în 10 Noembrie a. c. fără stăpân.

Proprietarul acestui animal se invită a se prezenta la acest oficiu până în ziua de 21 Dec. a. c. ora 8, cu acte în regulă, căci la caz contrar acest animal se va vinde prin licitație publică în aceea zi.

Răchita la 22 Nov. 1924.

(213) 1-1 Primăria comunală.

De vânzare:

12 Minele, legate cu piele; 1 Evangheliu leg. de lux; 1 Gramofon cu 30 plăci, — la Petru Ilieș, compactor Orăștie str. Vlăduța 2.

Invățacel, în vârstă de cel puțin 14 ani, cu școala primară (poporală) cel puțin, — se primește la subscrisul:

Nicolae Albu m. măsur în Orăștie (str. P. Maior).

Invățacel! La subsemnatul se primește un invățacel. Să aibe vârsta de 14 ani și macar școala primară (poporală).

(220) 1-2 Antonie Băiomiri m. pantofar, Orăștie

De ocazie: Se vând 2 arme de vânător cu 2 țevi în stare foarte bună și un cealun haine civile, la adresa: Strada Romoșelului Nr. 5. (207) 2-2

Casă de vânzare.

În comuna Birăniși se află de vânzare casa de sub Nr. 176, constătoare din local de prăvălie, crăsmă și 5 odăi de locuit, pivniță, curte mare, surdă, grajd, grădina mare, cuglărie, cotarcă pentru curcuruz și fântână în curte. Informații la foale. (200) 2-2

De vânzare în ORĂȘTIE, str. Baron Ursu 8, o casă cu 3 odăi, bucătărie de vară, cameră răcoritoare, pivniță, surdă mare, grajd, curte largă, fântână, grădina cu pomi, răspunde la Calea Mihailu Viteazul (Drumul țării). Intrebați în strada V. Alexandri nr. 28. (209) 2-3

Țirgul de țară

al comunei Geoagiul de Jos, fără schimbare se va ține și acum în zilele de 28 și 29 Decembrie pentru vite și în 30 Decembrie pentru marfă. (190) 2-3 Primăria comunală.

Un trier, în stare bună, e de vânzare în Orăștie strada Berului Nr 4. (208) 2-2

Casă de vânzare.

Casa din colțul str. Șugana și O. Coșbuc, vis-à-vis de edificiul postal din Orăștie, potrivită pentru prăvălie, precum și pentru economie, cu grădina și curte mare, să vinde din cauză de expatriere. Proprietarul se poate muta la 1 Mai 1925.

Locuința se poate prelua eventual și cu mobilierul întreg din casă. Zámostny Sig. B. (189) 4-4 proprietar, Orăștie.

Casă cu crăsmă — restaurant

și trafoadă, având brevetele în ordine, e de vânzare din mână liberă. Casa stă din 8 camere (odăi) cu loc de 1450 metri pătrați, și se află în fața căsărilor alor 2 Regimente, deci cu căutare mare. Amănunte la: (188) 4-5

Restaurantul „Mielul Alb“ Albaluța-cetate. str. Horia Cl. Cr. Nr. 1.

2 învățacei, băieți din casă bună, dela 14 ani în sus, se primesc la subscrisul:

(197) 3-3 Petru A. Moga, frizer și brutar în Blaj.

Pistrui și alunele

se pot îndepărta prin folosința cremei și săpunului „VIOLA“. Se cumpără la Farmacia Weiss Timișoara 1. Piața Unirei Nr. 23 (193) 3-25

Casă de vânzare

se află în Orăștie, strada Berului. O sută de mii Lei e intabulare și numai diferința în bani gata.

la Rapolti nr. 30. (196) 3-3

ALTOI DE VIIE AMERICANĂ

splendid dezvoltate, cu rădăcini, soiurile cele mai distinse, atât pentru struguri de masă (admirabil articol de vânzare), cât și soiuri de vin: rizling, mușcatel, etc., se găsesc de vânzare în pepiniera de vițe de vie nobilă dela **DOMENIUL ROMĂNESCO din Bobâlna**

(lângă ORĂȘTIE), proprietatea dlui Dr. AUREL VLAD. Pentru primăvară are la îndemână jumătate milion altoi, soiuri alese. Deși paronospera a potopit și în anul de față pe alocurea stoli întregi de altoi, la Bobâlna, fiind foarte bine îngrijite, nu le a făcut nici o stricăciune. Altoiile sunt foarte frumoase și pline de viață.

La cerere, se trimite Catalogul cu prețuri și îndrumări practice! Adreșați-Vă cu încredere deplină la:

„Domeniul din Bobâlna“ al dlui Dr. A. Vlad, Bobâlna, p. Orăștie (jud. Hunedoara).

NE. Pentru vierii din Ardeal e îndeosebi cel mai potrivit izvor de cumpărat vițe de vie, fiind vițele din pepinierele din Bobâlna, crescute și deprinse cu clima deluroasă ardelenască. La șes, frește, le merge cu atât mai bine. (211) 1-3

Aviz.

Tribunalul reg. din Alba-Iulia cu deciziunea sa Nr 155/922-24 de dto 27 Iulie 1921 a înregistrat lichidarea însoțirii economice-comerciale „Plugarul“.

Prin aceasta sunt recercați deci toți aceia, cari au vre o pretensiune asupra susnumitei însoțiri, ca în termen de 6 luni dela a treia publicare în prezenta gazetă să și-o anunțe la sediul însoțirii.

Anunțările intrate după expirarea acestui termen, nu se vor mai lua în considerare.

Blaj, la 1 Decembrie 1924.

„PLUGARUL“, însoțire econ.-comercială B L A J

(206) 2-3

A tragem luarea aminte a on. public, că ne-a sosit un transport mai mare de mărfuri textile de toamnă și iarnă. — Alegere bogată în stoffe, pânzării, bumbace, furnituri pentru croitori, și mărunțisuri. Prețuri ieftine. — Serviciu prompt. Cu stimă:

Prăvălia „LA PÂNZARIU“ DÖRNER și LEWITSKI

(112) 8-8

Orăștie, Piața Primăriei.

AU SOSIT și primim zilnic noi transporturi din renumita

țigla „BOHN“ de Jimbolia.

Nu cumpărați până nu vă convingeți asupra calității acestora. (79) și asupra prețului ieftin stabilit. 11-

Reprezentanța pentru Banca „Ardeleana“ & Co. Orăștie și jur: Depozit de scânduri și lemne de construcție, țigla și ciment în Orăștie.

OFTICOȘI OFTICOȘI

BOLNAVI DE PIEPT ASMATICI SCROFULOȘI BOLNAVI DE PLĂMÂNI ANEMICI SĂRACI DE SÂNGE

Și ală mult dorita ușurare și vindecare a bolilor lor, prin: SIRUPUL DE FIERVAR VERTES.

Aceasta s'a adevărit deja splendid la sute de mii de bolnavi, și de aceea cel mai distins prof. și medic îl recomandă și-l aplică ca mijlocul cel mai eficace la boalele amintite mai sus, precum și la tuse măgărească, scuișare de sânge, rahitis (boală englezească), slabiciune, boale femești, precum și la stări de slabiciune și de oboseală de tot felul. — Din cauza gustului și mirosului său plăcut îl iau bucurosi și persoanele cele mai delicate, chiar și copii. — 4 sticle, trebuincioase la o cură, 300 Lei franco, după trimiterea înainte prin post, dela L. VERTES, farmacia mare la „Vulturul“ din Lugoj, nr. 33.

Beția patima aceasta urcicioasă s'a vindecat în cazuri neamărate prin remediul contra beției. Fiind fără gust, se poate da pătimașului fără știrea sa. Mii și mii de scrisori de recunoștință. La comandă se pregătește proaspăt, după prescrierea medicului. — 2 doze, cât trebuie de obicei la o cură, 260 Lei.

Boale de stomac de tot felul, ca: lipsă de apetit mistuirea rea, catarul de stomac, acroală, greață și vomarea, căderea de stomac și peste tot toate grutățile și slabiciunile stomacului se înlătură repede și singur prin **ESENȚA DE STOMAC A FARMACIEI VERTES**. 4 sticle 360 Lei franco. (167) 3-

L. VERTES, farmacia mare la „Vulturul“ din Lugoj, nr. 33.